

SERGIU BOGDAN

CRIMINOLOGIE

Ediția a III-a, revăzută și adăugită

Universul Juridic
București
-2012-

Editat de S.C. Universul Juridic S.R.L.

Copyright © 2009, 2012, S.C. Universul Juridic S.R.L.

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al

S.C. Universul Juridic S.R.L.

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU
VA FI COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOTIT DE
SEMNĂTURA ȘI ȘTAMPILA EDITORULUI,
APPLICATE PE INTERIORUL ULTIMEI COPERTE.**

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BOGDAN, SERGIU**

**Criminologie / Sergiu Bogdan. - Ed. a 3-a., rev.
și adăug. - București : Universul Juridic, 2012**

Bibliogr.

ISBN 978-973-127-790-5

343(498)

REDACȚIE: tel./fax: **021.314.93.13**
tel.: **0731.121.218**
e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL telefon: **021.314.93.15; 0733.673.555**
DISTRIBUȚIE: tel./fax: **021.314.93.16**
e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

**COMENZI ON-LINE,
CU REDUCERI DE PÂNĂ LA 15%**

CAPITOLUL I

Noțiuni generale despre criminologie

1. Ce importanță are studiul criminologiei

Parafrazându-l pe H. Petit, care caracteriza spiritul francez, la fel se poate spune și despre criminologie care, la fel ca și Descartes, caută ceea ce s-ar putea găsi, deoarece comportamentul infracțional ar trebui să poată fi explicat din moment ce poate fi constatat, și în același timp, la fel ca și Pascal, ea nu poate să găsească ceea ce caută, deoarece nimeni nu a reușit să dezlege în întregime cauzele unui anumit comportament criminal.

Dacă în ceea ce privește metodele de cercetare specifice criminologiei există o mare dezbatere, cu siguranță, importanța criminologiei este relevată mai ales de obiectul ei de cercetare și anume comportamentul infracțional. Preocupări pentru a răspunde la întrebarea „de ce comit oamenii infracțiunii” au existat încă din timpul primelor structuri sociale, iar răspunsurile date la această întrebare au influențat soluțiile propuse pentru înlăturarea comportamentului antisocial. Principial, lucrurile stau la fel și astăzi, diferența constând în diferența cantitativă și calitativă de informații pe care o poate utiliza astăzi cercetarea criminologică.

Ori de câte ori auzim despre comiterea unei infracțiuni, ne punem întrebarea ce anume l-a determinat pe acel om să se poarte în acest fel, încercând fiecare dintre noi să dăm un anumit răspuns, mai mult sau mai puțin veridic. Cei care încearcă să facă o analiză completă și complexă a respectivului fapt întreprind o cercetare criminologică.

Următoarea întrebare care ne vine în minte este dacă acel fapt ar fi putut fi prevenit. La fel, fiecare dintre noi putem propune un răspuns, însă răspunsul cât mai aproape de adevăr la această întrebare relevă în realitate importanța criminologiei. Răspunsul la această întrebare influențează procesul de elaborare al legilor, noțiunea de infracțiune și evident reacția provocată de comiterea unei infracțiuni. Dacă în dreptul penal reacția la comiterea unei infracțiuni constă în aplicarea unei anumite sancțiuni, criminologia are libertatea de a propune atât soluții de ordin juridic (pedepse mai grele sau dimpotrivă mai puțin grele, sancțiuni alternative, etc.) dar și soluții de ordin empiric, ce țin de exemplu de luminarea străzilor în cartierele rău famate, patrularea străzilor de jandarmi, sau învățarea victimei cum să reacționeze în fața unui pericol potențial de această natură.

Întrebările fundamentale ale criminologiei sunt : Este posibil de a studia de o manieră științifică infractorul și infracțiunea? Dacă răspunsul este da, atunci s-ar putea ajunge la generalizări, principii sau legi cu valoare de predicție? Răspunsurile la această întrebare au atins ambele extreme. MM. Michel spunea că: *„O știință empirică a criminologiei este actualmente imposibilă pentru că nu există psihologie sau sociologie empirică, iar cercetarea criminologică este o încercare de a realiza imposibilul”*. Aceeași idee a fost susținută și de M. Adler care a susținut că *„Indeterminarea comportamentului uman face imposibilă elaborarea unui adevăr științific”*, Foarte optimist G. Mead a susținut că: *„Postulatul fundamental al științei este că lumea este aptă de a fi cunoscută, iar dacă e așa trebuie să existe o rațiune în toate”*. Chiar dacă rezultatele obținute au un caracter de probabilitate această trăsătură a cercetării științifice este valabilă pentru orice domeniu. Orice lege științifică trebuie

considerată ca o afirmație temporară deoarece, odată cu dezvoltarea cunoașterii, aceste legi, care păreau imuabile, trebuie actualizate sau chiar modificate.

De aceea demersul cercetării criminologice are o semnificație particulară, iar concluziile trase trebuie doar considerate ca fiind afirmații adevărate dar temporare.

Se spune despre criminologie că este un barometru socio-moral al colectivității. Măsura în care societatea îi tratează pe cei provizoriu excluși din rândul ei simbolizează nivelul de civilizație.

2. Sfera conceptului de criminologie

Inițial cercetarea criminologică era marcată de întrebarea fundamentală *de ce*, și de aceea primele demersuri în cercetarea fenomenului criminal aveau un caracter preponderent etiologic sau cauzal. Răspunsul care se căuta era de tipul următor: oamenii comit infracțiuni pentru că au un anumit aspect fizic (explicațiile pozitivist), pentru că trăiesc într-un anumit mediu social (explicații sociologice) sau pentru că au o anumită structură psihică (explicații psihologice). O astfel de abordare a dus la apariția **criminologiei etiologice**, care a avut ca principale direcții: *școli de inspirație biologică*, *școli de inspirație sociologică* și *școli de inspirație psihologică*.

Nemulțumiți de răspunsurile pe care le-au primit dintr-o perspectivă cauzală, criminologii au mutat centru de interes de pe cauze preferând o analiză în dinamica fenomenului. Astfel în anii 50 ai secolului trecut a apărut analiza „procesului de trecere la act” când ceea ce conta în opinia acestor criminologi era *contextul* cauzal al producerii fenomenului infracțional de tipul „omul nepotrivit la locul nepotrivit”. Această abordare a